

IN MEMORIAM

Tomislav Markus (1969.- 2010.)

Tomislav Markus bio je dugogodišnji suradnik časopisa *Socijalna ekologija*. Njegovi radovi u časopisu ostaju trajna baština ekološke ideje za koju se zalagao. Nažalost, u najproduktivnijim godinama bolest ga je prekinula u stvaralačkom zanosu.

Rođen je 1969. godine u Zagrebu, gdje se i školovao. Diplomirao je 1993. a 1996. magistrirao (*Ideje i koncepcije Slavenskog Juga 1848.-1850.*) i 1999. doktorirao (*Hrvatski sabor 1848. godine: političke institucije i hrvatski politički pokret 1848. godine*) iz područja povijesti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Pritom mu je prof. dr. sc. Petar Korunić bio dobrohotni voditelj.

Od 1994. godine radi kao znanstveni novak a 2005. postaje stalni član Hrvatskog instituta za povijest, istražujući neke aspekte hrvatske povijesti od revolucije 1848. do kraja 19. stoljeća. Suradivao je u časopisima *Časopis za suvremenu povijest* i *Povijesni prilozi* te u *Zborniku odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU* i *Radova Zavoda za hrvatsku povijest*.

No, Markus se nije ograničavao samo na povijesno razdoblje hrvatske moderne povijesti, nego je svoju ideju o povijesnom, odnosno kulturom razvoju čovjeka, proširio i na antropološke aspekte. Zanimalo ga je što je uzrok današnjih nedaća modernog čovjeka – od bolesti, ratova, ekološke krize itd. Osim kritičkog sučeljavanja s ekološkim idejama koje okupiraju mnoge ugledne znanstvenike u svijetu, razvijao je svoje ideje kao odgovore na postavljeno pitanje o ljudskom kulturnom razvoju. Osobito je znanstveno provokativna njegova teza da se moderni čovjek nije uspio biološki prilagoditi suvremenim uvjetima promijenjenog globalnog okoliša. Ostao je na razini kultura prije neolitske, pa je potrebno kritički propitati današnje stanje tehničke civilizacije i mogućnost jedne vrste „povratka“ u biološku povijest. Kritički se osvrtao na suvremene ekološke pokrete, predbacujući im da su suviše „konformistički“ a nedovoljno kritični prema suvremenim civilizacijskim tijekovima.

U Biblioteci časopisa *Socijalna ekologija* „Razvoj i okoliš“ objavio je dvije zapažene knjige: *Ekologija i antiekologija – kasna tehnička civilizacija i mogućnost radikalnog ekologizma* (Zagreb, 2004.) i *Dubinska ekologija i suvremena ekološka kriza – jedan bioekološki pogled* (Zagreb, 2006.). Svojim knjigama učinio je veći znanstveni i duhovni iskorak nego mnogi koji se bave pitanjima odnosa društva i okoliša.

Smrću Tomislava Markusa, časopis *Socijalna ekologija* i njegova Biblioteka izgubili su jednog od veoma aktivnih suradnika, koji je prepoznao i nove ideje u suvremenoj ljudskoj povijesti i uspostavljao svoj odnos prema njima. Sjećanje na njega budi i potiče misao o njegovim socijalnoekološkim idejama.

Uredništvo